נזילה ואדדה הל׳

סי׳ רסג סעיף ב: קיג ב ג מיי׳ שם פ״ג הלכה טו סמג שם

הוכה טו סמג שם טוש"ע ח"מ [סיי קפח סעיף ה: ב] וסיי שנט סעיף ה: קיר ד ה מייי פיד מהלי מכירה הלי יד סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סיי ר

סעיף יא: קמו ו מיי׳ שם [והל' יב

שסן וסמג שס טוש״ע שס סעיף ז: שס סעיף ז: קמו ז מיי פ״ו מהל׳

ערכין הלכה כא:

ערכין הלכה כא: כיו ח מייי שם הלי כה: כיוח ט י מיי פ״ה מהלי מעשר הלי א סמג עשין קלה [טוש״ע י״ד סיי

קים כל

קב מנמיי

שלח סעיף להן: כ ל מיי פ"ח מהלי גניבה הלי יח סמג

שם טוש"ע

פח.

בר גודן הוי. וחייב להחזירה ליד הבעלים חימה הא תנן בהגוזל

לא בגניבתו ולא בחזירתו ומנו הלאן והיא שלמה פטור וא"ר יוחנן

בתרא (ב"ק דף קית.) גבי הגונב טלה מן העדר ולא ידעו בעלים

אף על גב דגולן הוי כשהחזירה ליד

המינוק שלקחה הימנו יהיה פטור

אומר ר"י שאני התם דמחזירה

למקום המשתמר אבל הכא מאבדה

בידים שמוסרה ליד התינוק כדאמרי׳

לעיל דאבידה מדעת היא:

לעשרו אי אפשר מפני כו'.

עני אינו מפחיתו דבדמאי מעשרן והן

שלו א אלא מפחיתו במעשר שני שחייב

לאכלו בירושלים ובתרומת מעשר

דנותנו לכהן כדאמרי׳ בפרק בתרא

לקוטה (דף מת.): בירא שמים

עםקינן כגון רב ספרא כו'. ומס

תאמר כשגמר בלבו לקנות היאך

במעשר ראשון ובמעשר

וכדרבה: הכישה. במקל. גבי זקן ואינה לפי כבודו מיירי בב"מ לדעת מנין פוטר שלא לדעת אפילו מנין לא לריך א"כ ה"נ (0 הכא

ל) ב"מ (:, כ) [שבת קיה: "ד"מ מה. מג:, יו) כ מ כ., כ) נשפע קית: וש"כן, ג) ב"מ מא. מג:, ד) מכות כד., ה) [ויקרא ה], ו) [כ"מ מג:], ו) וכתום כ"מ מח. ד"ה נתנה לסיטון פי׳ דסיטון הוא מוכר דבר לח דהיינו יין ושמן והרמב"ם ובפ"ב דדחאי

מוסף תוספות

. א. שכיון שמותרין לזרים א. שכיון שמותרין דורים ומעשר דמאי ספיקא הוי וספק ממון א"צ לתנם ללוי ולעני . הלכך מעשרן ומחזירן למוכר וחרומה גדולה א"צ להפריש

פי' רשב"ם העקרי דבור כגון שנטלה למוד בה כו' לימא כל הדבור ומתחיל הדבור כדרבה. דאמרינן באלו מציאות כדרבה. דאמרינן באלו מציאות [ב"מ ל.] גבי השבת אבדה פעמים שאתה מתעלם ופעמים שאי אתה מתעלם הא פטור ואמר רבה [שם:] הכישה אותו זקן אע"פ שאינה לפי כבודו נתחייב בה להביאה ליד כפודו נחחייב כה נהכיחה כיד הבעלים ואם אבדה אבדה לו הואיל והכניס עלמו בשמירתה ה"נ כיון שבאה לידו חייב משום השבת אבדה ואי משום למלכה מדעם אין אדם חייב בהשבתה הני מילי כי לא נגע בה אבל נטלה חייב דומיא דוקן ואינה לפי כבודו דפטרו וכי הכישה חייב משום דהראה עלמו בשמירתה ואבדה מהגרמתו. גם זה הגיה רב׳ תהגרמתו. גם זה הגיה רבי מנ' כב'. והשתא אתיא סיפא שפיר דמודים חכמים היכא דלא נטלה חנוני כלל אלא מדד לחוכה כשהיא ביד מינוק פטור: אימור דאמר רבה כו' בפון : מימור יומנו לכי ה"נ הוה מצי למיפרך כדלעיל [פו:] לימא רבה מנאי היא אלא דעדיפא מיניה פריך: דאנקעה נפד:] ניננח רבה מנחי היח חנח דעדיפא מיניה פריך: **דאנקטה נגרי ברייסא**. הלקיחה פסיעות חילונות שהרי בע"ח היא והבריחה ואבדה בידים: כגון הטכניתה חוצרה בירים. בגון שנטלה. חנוני מיד חינוק למוד בה שלא לנורך חינוק אלא למוד בה לאחרים מה שהוא מוכר להם דהוה ליה שואל מוכר להם דהוה ליה שואל של מדעת בעל הצלוחית: של מדעת בעל הצלוחית: דרכנן סברי גולן היו. וקניה העליחה בה עד שישיב ליד הבעלים עצמן דבעינן השבה מעליתא מדעמין השבה מעליתא מה המצלה והשבה אל אל איבוד והשיב את הגולה והשבה אל אל איבוד והכי תון בהגול וומשכיל וצ"ק וושרים המשבה אלא איבוד והכי תון בהגול וומשכיל ב"ק נהמק מק וו השפט מנת ייפוד והכי תנן בהגחל ותאכיל [ב"ק קיח.] הגונב טלה תן העדר והחזירו ותח או נגנב חייב באחריותו כיון שלא החזירו בידיעת הבעלים דהיינו החזירו בדיעת הבעלים דהיע החזרנו עדר ולא לבעלים ה"יג בעיק עדר ולא לבעלים ה"יג בעיק לעדר ולא ידער בעילים ור' יהודם בעל הדמור למקום לא ידער הצולהו ודיו והלכך מבה דיו והלכך מבלהרי בשלהי המסקרה להיום פטור. והלא הדמור בשלהי הכתקרה לך הור הייע החדר שלה ומיל הדמו ומודים הכנים לר יהודה שלם לא הל הכל ומודים מכנים לר יהודה שלם לא כל מנה מוד בה על מנה מוד בה על מנה מוד בה על מנה למוד בה מילים החילים בל מנה מוד בה בעלים החילים בל מנה מוד בה בעלים החילם לא החילה בל החילה בעל מנה למוד בה בעלים המלים החילה בעלים הח נטלה על מנח לחוד בה לאחרים ולא הוציאה מרשות הבעלים אע"פ שנטלה לחוד הבעלים אע"פ שנטלה לחוד ללוסית ביד מינוק דהא לא מקר מרכזור בעלים ופטור אפקה מרשות בעלים ופטור מון הללוחית: שואל הוי. דינו בשואל ומיהו איסורא מיהא ארכז דלא גרע משולם יד בפקדון ואסור: והנ"מ דקיני דמיה. שבדר היד

(דף ל:) דאע"פ שאינו חייב להחזירה כיון שהכישה נתחייב בה. והשתא איכא

כגון שנטלה למוד בה. כלומר מתניתין לאו בבעל הבית ולא בחנווני

מוכרי ללוחית מיירי אלא כגון שנטלה למוד בתוכה השמן ואע"ג

דלא לדעת (ג) החנווני שלחה דשמא לא יטלנה משנטלה מתחייב בה

לפרושי מודים חכמים לרבי יהודה בשלא נטלה וכו': אימור דאמר רבה. אי בעי הוה פריך לימא דרבה תנאי היא אלא דעדיפא מינה קפריך: דאנקטה ניגרי ברייתא. הלקיחה פסיעות חילוניות כלומר הרגילה לברוח ולילך למרחוק ומש״ה נתחייב בה: כגון שנטלה. מיד תינוק: למוד בתוכה לחחרים. שהצלוחית מדה ומדד בה לאחרים: ובשואל שלא מדעת. בעל הללוחית פליגי: דמר סבר. רבנן גולן הוי וקנייה להתחייב בה עד שתבא (ז) ליד בעלים דבעינן והשיב את הגזילהם והשבה ליד תינוק לאו השבה היא והכי אמרי׳ בהגחל ומאכיל (ב"ק דף קית.) הגונב טלה מן העדר והחזירו ומת או נגנב חייב באחריותו דבעינן דעת בעלים ואין זה דעת בעלים כשמוסרו ליד תינוק: ורבי יהודה סבר שואל הוי. וכי מחזירו למקום ששחלו משם די והלכך משהחזירו לתינוק פטור. והא דאמרי׳ ו) בהמפקיד (ס) הא דאמר רבא שואל שלא מדעת גזלן הוי היינו לרבנן דהכא. ומודים חכמים לרבי יהודה הכי יש לפרש מודים חכמים לר' יהודה היכא דלא נטלה למוד בה לאחרים אפילו נטלה למוד לתינוק והיינו דקתני בזמן שהללוחית ביד התינוק שלא מדד בה אלא לצורך התינוק ואם כן לא אפקה מרשות בעלים ומש"ה פטור מן הללוחית.

כגוז שנטלה למוד בה וכדרבה יידאמר רבה "הכישה נתחייב בה אימור דאמר רבה בבעלי חיים דאנקטינהו ניגרא ברייתא כי האי גונא מי אמר אלא אמר רבא יאני וארי שבחבורה תרגימנוה ומנו ר' זירא הכא במאי עסקינן יכגון שנטלה למוד בה לאחרים ובשואל שלא מדעת קא מיפלגי מר סבר שואל הוי ומר סבר יגזלן הוי גופא אמר שמואל יהנוטל כלי מן האומן לבקרו ונאנם בידו חייב והני מילי הוא דקיצי דמיה ההוא גברא דעל לבי מבחא אגבה אממא דבישרא בהדי דקא אגבה אתא פרשא מרמא מיניה אתא לקמיה דרב יימר חייביה לשלומי דמיה והני מילי הוא דקיצי דמיה

מחזיר וי"ל דמחזיר מדעת המוכר: יההוא גברא דאייתי קארי לפום נהרא אתו כולי עלמא שקול קרא קרא אמר להו הרי הן מוקדשין לשמים אתו לקמיה דרב בהנא אמר להו יאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו יוח"מ הוא דקיצי דמייהו אבל לא קיצי דמייהו ברשות מרייהו קיימי ושפיר אקדיש ת"ר "הלוקח ירק מן השוק ובירר והניח (6 אפילו כל היום כולו לא קנה ולא נתחייב במעשר גמר בלבו לקנותו קנה ונתחייב במעשר להחזירו אי אפשר שכבר נתחייב במעשר ולעשרו א"א 🌣 שכבר מפחיתן בדמים הא כיצד מעשרו ונותן לו דמי מעשר אמו משום דגמר בלבו לקנות קנה ונתחייב במעשר אמר רב הושעיא הכא בירא שמים עסקינן ^{הי}כגון רב ספרא דקיים בנפשיה יודובר אמת בלבבו: בתני הסימון מקנח מדותיו אחד לשלשים יום ובעל הבית אחד לשנים עשר חדש רבן שמעון בן גמליאל אומר חילוף הדברים לחנווני מקנח מדותיו פעמים בשבת יוממחה משקלותיו פעם אחת בשבת יומקנח מאזנים על כל משקל ומשקל אמר רשב"ג במה דברים אמורים בלח אבל ביבש אינו צריך

וחייב ואית דמפר׳ לה להא סוגיא לחנווני הרגיל אללו ומסר לו בעל הבית כבר הפונדיון ושלח בשביל השמן והאיסר ולא שלח ביד בנו כי אם הצלוחית לבדה ובכך הסוגיא פשוטה: והני מילי דקילי דמיה. (1) שדמיו קצולים כגון רחיים של פלפלין ושאר כלים קטנים שדרכן לעולם לחת בפשוט פשוט. ובנדרים [16:] מוקי לה להא דשמואל בתרעא חריפא ובדבר שלוקחין קופלין עליו דאין הנאה למוכר בלקיחתו של זה דהרבה ימלא קופצין ומשום דהנאמו של לוקח היא הוה ליה הלוקח כשואל עליו ומיחייב באונסא ותניא התם בברייתא כוותיה דקתני נאנסו בהליכה חייב בחזרה פטור מפני שהוא כנושא שכר. ונראה בעיני דלאו דוקא נושא שכר דא"כ לא ליחייב באונס אלא בגניבה ואבידה וטעמא משום דקייצי דמיה וזבינא חריפא הוא הרי הוא בנטילה זו כמו לוקח גמור אי נמי כמו שואל שכל הנאה שלו בו: אגבה אטמא. הגביה ירך לקנותה ולראות אם שמנה היא או כחושה: אבל לא קייצי דמיה כו' לא גרסי': קרא. דלעת: שקול קרם. לקנות: אמר להן הרי הן מוקדשין לשמים. לפי שלה היה יודע ממי ישאל מעותיו היה רולה להסרן להם: אין אדם מקדיש כו'. דכי יקדיש איש את ביתו כתיב (ויקרא a). וה"ג כיון דקיילי דמייהו זכו בהו כדשמואל: ברשומא דמרייהו קיימי. ויכול להקדישן דלא דמי ש לגזלן דאמרי׳ (ב״ק פח:) שניהן אינן יכולין להקדיש זה לפי שאינו שלו וזה לפי שאינו ברשוחו דהכא לאו אדעתא למיגזל שקלינהו אלא לקנותן וכיון דלא קייני דמייהו לא סמכא דעתייהו דשמא ירלה למכרן ביותר ודעתן להחזירן ומש"ה ברשותא דמרייהו קיימי: **הלוקח ירק.** חבר מעם הארץ: **בירר והניה.** ולא גמר לקנות: **אינו חייב במעשר.** דהא אינו מתכוין אלא לברר היפות. אבל גמר לקנות נתחייב מיד לעשרו דמאי. ואם רוצה לחזור ממקחו: להחזירו א"א. בלא הפרשת מעשר שכבר נתחייב במעשר ואין חבר מוציא מתחת ידו דבר שאינו מתוקן [פסחים ט.] : **ולעשרו א"א.** ואח"כ יחזירו למוכר שהרי מפחיתו בדמים שנתמעט החבילה כדי מעשר: **מעשרן ונוסן.** ללוי ונותן לו דמי מעשר ומחזיר את המותר בעין: אטו משום דגמר כלכו לקנות קנה ומעשר. בתמיה אמאי הא אפילו אי קייצי דמייהו יכול להחזירן וליהדרינהו וליפטר: רב ספרא. הוה קרי קריאת שמע ואמר ליה ההוא גברא הב לי עסקך בכך וכך מעות וסבר דמשום מיעוט דמים הוה שתיק והעלה לו דמים מרובים ולאחר תפלחו לא רצה לקבל אלא במיעוט מעות הראשונות משום דגמר בלבו להקנותו בכך. וה"נ גבי מעשר כיון דירא שמים הוא כיון שגמר בלבו זכה במקח ונתחייב (מ) במכר וכי מחזירו כחוזר ומוכר לו דמי: בתבי' הסיטון. הוא חנווני גדול שקונה הרבה יחד ומוכר לחנוונים קטנים: סיטון. חטין בלשון יון ומשום שקונה הרבה חטין ביחד קורא לו סיטון 0: מקנה מדוסיו. בשביל שנקבץ בהן היין והשמן ונקרש לתוכן ומתמעטת המדה. ובכלי הלח מוקי לה לקמן: בעל הבית. שאינו מוכר חדיר כסיטון די בפעם אחת בשנה שאינו נדבק בו כל כך: חילוף הדברים. סיטון פעם אחת בשנה דכיון שמוכר חדיר אין המשקה נקרש בתוכו אבל בעל הבית שאינו מוכר חדיר נקרש (ש) ומייבש המשקה בתוכו: **החנווני מקנה פעמים** נשבם. לפי שחדיר למכור יותר מסיטון ובעל הבית ואתאן לח"ק כך פירשו רבותינו. ולא נהירא דא"כ לא ס"ל הכי שהרי הלכה כרשב"ג במשנתנו [כמובות עו.] ועוד דקמסכים בה רשב"ג כדקאמר אמר רבן שמעון בן גמליאל במה דברים אמורים כו' ועוד אם איתא דפליג עלה אמאי לא קחני שיעוריה כדקתני לעיל אלא נראה דאפילו רשב"ג מודה בחנאוני אע"פ שמוכר תדיר דכיון שאינו חייב להטיף ג' טיפין נקרש בתוכו יותר: וממחה. מקנח כמו ומחה ה' דמעה מעל כל פנים (ישעיה כה): משקלוחיו. אבני משקל ששוקל בהן דבר לח ובשר: על כל משקל 😗 ומשקל. בכל פעם ופעם ששוקל בהן שנדבק בהן יותר מן המשקולות לפי שיש להן בית קיבול לריך לקנחן בכל פעם ופעם: כמה דברים

שם סעיף יב: תורה אור השלם

עשין עב טוש"ע ח"מ סי' רלח סעיף ז:

1 הולך תמים ופעל צדק ודבר אֱמֶת בִּלְבָבוּ:

הגהות הב"ח (מ) נמ' ודירר והניח ובידר

ים אחילו כל היוח: (ד) ייוח . בדמים: (ג) רשב"ם ד"ה כגון וכו' דלא לדעת שיטלנה המנוני: (ד) ד"ה דמר סבר יכו׳ ליד בעלים. נ״ב ודמי להא וכרי כיד בענים. ל"ב דולוו החת דלעיל דף לה ע"ב: (ה) ד"ה ורבי יהודה וכו' בהמפקיד אלא הא דאמר רבא. נ"ב כלומר דמדאוקי רבא לרבנן דמתניתין דמ"ל גזלן הוה ש"מ דמ"ל לרבא גזלן הוה ואהדר לאוקמה מילמיה כרבנן דהלכחא כרבים וכ"פ רש"י בפ' המפקיד: ד"ה והני מילי דקיצי למיה שכבר קנה ופסק דמיו קודם שנוטלן אי נמי שלמיו קלולים כגון רחיים: (1) ד"ה קלולים כגון רחיים: (1) ד"ה ברשותה דמרייהו וכו' דלה דמי לגזל ולא נתיאשו הבעלים דאמריגן שניהן: (מ) ד"ה רב ספרא וכרי ונתחייב במעשר וכי מחזירו: (ט) ד"ה חילוף וכרי ומתייבש המשקה: (י) ד"ה על כל משקל בכל כל"ל ותיבת ומשקל נמחק: (כ) תום' ד"ה מל וכו' ה"ג נימא הכי:

> מוסף רש"י הובא בעמוד הקודם

רבינו גרשום

מי דמי אימור דאמר רבה. אמאי חייב באחריותה דבה. אמאי חייב באחריום כשהכישה משום דבעלי חיים היא ואינקטה נגרי ברייתא שהבריחה: כי האי גוונא. כשנטלה חנוני: מי אמר. רבה דנתחייב בה: וכשואל שלא מדעת שמדד בה לאחרים שלא מועת בעל הצלוחית פליגי מדעת בעל הצלוחית פליגי רבנן סברי שואל הוי ונתחייב באונסיה כל זמן שלא חזרה ביד לבעליה. ור' יהודה סבר שואל שלא מדעת גזלן הוי דמיה. שידע בכמה הוא נותנו

בשלמת והמי היים לל היים משל היים היים לל היים מלל בעל משל היים היים להיים לל ל מל מלל מרכן בשל וישר של היים היים להיים לל ל מל מלל מרכן בשל וישר של היים היים להיים לל ל מלל מרכן בשל היים היים להיים לל ל מרכן בשל היים היים להיים לל מרכן בשל היים היים להיים ל